

Οι ΗΠΑ και η Ευρωζώνη πρέπει να επιταχύνουν την δημιουργία ψηφιακών νομισμάτων

Description

Μαρία Δεμερτζή & Josh Lipsky*

Όλο και περισσότερες κεντρικές τράπεζες παγκοσμίως εκδίδουν τα δικά τους ψηφιακά νομίσματα (Central Bank Digital Currency, CBDC). Σύμφωνα με το [Ατλαντικό Συμβούλιο](#), περισσότερες από 110 χώρες διερευνούν τώρα ένα CBDC. 18 από τις οικονομίες του γκρουπ G20 έχουν περάσει το ερευνητικό στάδιο και βρίσκονται τώρα είτε στο στάδιο ανάπτυξης ή ακόμα και στο δοκιμαστικό στάδιο. Αυτό σημαίνει ότι τώρα είναι η στιγμή που καθορίζονται τα πρότυπα των CBDC, για προσωπικά δεδομένα, την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και την καταπολέμηση της παράνομης χρηματοδότησης, μεταξύ άλλων. Για να συμβάλει οποιαδήποτε χώρα στο σχεδιασμό τέτοιων προτύπων, πρέπει η ίδια να έχει κατανοήσει τους περίπλοκους συμβιβασμούς που εμπλέκονται στη δημιουργία τους και να συμμετέχει ενεργά σε παγκόσμιες διασυνοριακές δοκιμές.

Οι ΗΠΑ και η ζώνη του ευρώ βρίσκονται ακόμη σε σχετικά πρώιμα στάδια αυτής της διαδικασίας. Μέχρι τώρα οι ΗΠΑ δεν έχουν καθόλου ασχοληθεί με την δημιουργία ενός ψηφιακού δολαρίου για λιανική χρήση. Η πολιτική [δυσαρέσκεια που παρατηρείται](#), ακόμα και από τον υποψήφιο πρόεδρο Ρον Ντεσάντις, έχουν μπλοκάρει το θέμα.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει καμία πρόοδος. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Νέας Υόρκης συμμετέχει ενεργά σε διασυνοριακές δοκιμές πληρωμών με ψηφιακά νομίσματα από τράπεζα σε τράπεζα, τα λεγόμενα CBDC χονδρικής χρήσεως. Το πρόγραμμα δοκιμών

στο οποίο συμμετέχουν, που ονομάζεται Cedar, δείχνει ότι ο διακανονισμός μεταξύ τραπεζών που βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες είναι πιο άμεσος, φθηνός και γρήγορος σε σύγκριση με το σύστημα που ισχύει τώρα. Για όσους ανησυχούν για τον ανταγωνισμό με την Κίνα, το πρωταρχικό τους μέλημα θα έπρεπε να είναι το διασυνοριακό CBDC που αναπτύσσει, και πώς αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παράκαμψη του δολαρίου και του ευρώ.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει κάνει μεγάλα βήματα σχετικά με το πως βλέπει την λειτουργία του ψηφιακού ευρώ στα χέρια των Ευρωπαίων καταναλωτών. Αλλά σε αντίθεση με την Αμερική, η ΕΚΤ έχει δώσει λιγότερη προσοχή στο διασυνοριακό ζήτημα - το οποίο είναι αναμφισβήτητο πιο σημαντικό για τον διεθνή ρόλο του ευρώ. Επομένως, υπάρχει δρόμος που πρέπει να καλυφθεί και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Υπάρχει ευρεία συμφωνία μεταξύ των χωρών στο G20 σχετικά με την ανάγκη βελτίωσης των συστημάτων διασυνοριακών πληρωμών. Επομένως, είναι λογικό ότι τόσο οι ΗΠΑ όσο και η ευρωζώνη πρέπει να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους βραχυπρόθεσμα το CBDC χονδρικής χρήσεως.

Το παγκόσμιο σύστημα διακανονισμού που λειτουργεί σήμερα δεν έχει εξελιχθεί έτσι ώστε να εξυπηρετεί τους αυξημένους όγκους χρηματοοικονομικών ροών που έχει φέρει η παγκοσμιοποίηση. Οι τρέχουσες διασυνοριακές πληρωμές, οι οποίες γίνονται κυρίως σε δολάρια και βασίζονται σε λίγες ανταποκρίτριες τράπεζες, είναι πολύ αργές, ακριβές και αναποτελεσματικές. Σύμφωνα με τον Oliver Wyman, το 20202 παγκόσμιες επιχειρήσεις μετέφεραν περίπου [23,5 τρισεκατομμύρια δολάρια](#) διασυνοριακά, με κόστος άνω των 120 δισεκατομμυρίων δολαρίων για την επεξεργασία αυτών των συναλλαγών. Τα πιλοτικά προγράμματα δείχνουν ήδη ότι οι χονδρικές διασυνοριακές πληρωμές με CBDC (και αναβαθμίσεις σε παραδοσιακά συστήματα) μπορούν να αποφέρουν σημαντική εξοικονόμηση χρόνου και κόστους. Όλες οι χώρες έχουν να ωφεληθούν από ταχύτερες και φθηνότερες οικονομικές συναλλαγές.

Τα διασυνοριακά ψηφιακά νομίσματα τείνουν να αλλάξουν την όψη του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος. Όπως δείχνουν πρόσφατες δοκιμές μεταξύ της Κίνας, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, του Χονγκ Κονγκ και της Ταϊλάνδης, σύντομα θα είναι δυνατή η διασυνοριακή μεταφορά μεγάλων ποσών χωρίς την ανάγκη χρήσης του δολαρίου ως μεσάζοντα. Δύο οποιαδήποτε νομίσματα θα μπορούν να διακανονίζονται μέσα σε δευτερόλεπτα και ενδεχομένως να μπορούν να αντλούν από ένα δίκτυο άλλων νομισμάτων, εκτός δολαρίου και ευρώ, για την παροχή ρευστότητας. Πρόκειται για μια επανάσταση στο σύστημα πληρωμών, δεδομένου ότι το σημερινό σύστημα βασίζεται σε

πολύ μεγάλο βαθμό στο δολάριο (και μετά στο ευρώ) και στην υποδομή πληρωμών του. Ακόμη και αν το δολάριο παραμένει ελκυστικό γιατί είναι ένα ισχυρό και σταθερό νόμισμα, η υποδομή διακανονισμού που παρέχει τώρα δεν θα είναι τόσο απαραίτητη στο μέλλον. Το δολάριο και το ευρώ πιθανώς έτσι να δουν μια διάβρωση στην παγκόσμια απήχησή τους στις εμπορικές συναλλαγές. Αυτό θα έχει ταυτόχρονα αρνητική επίπτωση στην ικανότητα των ρυθμιστικών αρχών να επιβάλλουν κυρώσεις. Με άλλα λόγια, τόσο οι ΗΠΑ όσο και η Ευρώπη έχουν πολλά να χάσουν αν δεν ακολουθήσουν τον ρυθμό ανάπτυξης των CBDC άλλων χωρών.

Το θέμα δεν είναι να σταματήσουμε προσπάθειες τρίτων χωρών να αναπτύξουν CBDCs ή εναλλακτικά δίκτυα πληρωμών. Αυτό θα ήταν και αδύνατο όσο κι ανεπιθύμητο. Αλλά ενώ δημιουργείται ένα νέο σύστημα, οι χώρες που το υιοθετούν πρώτες είναι αυτές που καθορίζουν τους κανόνες λειτουργίας τους, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα συμφέροντά τους. Με το να καθυστερούν οι ΗΠΑ και η ευρωζώνη, το πιο πιθανό αποτέλεσμα είναι βαθύτερος κατακερματισμός της παγκόσμιας οικονομίας.

Υπάρχουν πολλά εμπόδια για να φτάσουμε όμως εκεί. Το νομοθετικό πλαίσιο που θα ισχύει, ο τρόπος ανάληψης οικονομικών κινδύνων, η ψηφιακή ασφάλεια, είναι μερικά από τα θέματα που πρέπει να συμφωνηθούν σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αλλά η πορεία είναι σαφής. Οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία μετά την εισβολή της στην Ουκρανία τον Μάρτιο του 2022 ανάγκασαν πολλές χώρες που ήθελαν να συνεχίσουν τους οικονομικούς δεσμούς τους με τη Ρωσία να αναζητήσουν εναλλακτικές λύσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι το ενδιαφέρον για CBDCs διπλασιάστηκε από τότε.

Θα ήταν στρατηγικό λάθος να αφήσουμε άλλους να ηγηθούν αυτών των εξελίξεων. Προκειμένου οι ΗΠΑ και η ΕΕ να προστατεύσουν την τρέχουσα παγκόσμια θέση τους, πρέπει να συμμετάσχουν στις παγκόσμιες προσπάθειες που γίνονται. Δεν αρκεί απλά να επικρίνουμε τις εξελίξεις σε άλλες χώρες. Τα ισχυρότερα νομίσματα του κόσμου πρέπει να προτείνουν τις δικές τους λύσεις.

** Η Μαρία Δεμερτζή είναι Ανώτερη Ερευνήτρια στο Bruegel, ερευνητικό ινστιτούτο στις Βρυξέλλες, και καθηγήτρια στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο. ο Josh Lipsky είναι Ανώτερος Διευθυντής του Atlantic Council GeoEconomics Center, Washington DC. Αυτό το κείμενο δημοσιεύτηκε σε αγγλική έκδοση από το Bruegel και στο Blog της Εταιρείας Κυπριακών Οικονομικών Μελετών (Cyprus Economic Society).*